

KESKKONNAMINISTEERIUM

Projekti „Eesti merealade loodusväärtuste inventeerimine ja seiremetoodika väljatöötamine - NEMA” avaüritus

18.09.2014, Keskkonnaministeerium

Osalejad:

1. Agnes Villmann	Keskkonnaministeerium
2. Agu Leivits	Keskkonnaamet
3. Aija Kosk	Eesti Maaülikool
4. Aleksei Lotman	Eestimaa Looduse Fond
5. Andre Zahharov	Keskkonnaagentuur
6. Andres Kask	Eesti Geoloogiakeskus
7. Anne Aan	Keskkonnaagentuur
8. Annika Varik	Keskkonnaministeerium
9. Eda Andresmaa	Keskkonnaagentuur
10. Edith Zernask	Keskkonnainvesteeringute Keskus
11. Georg Martin	TÜ Eesti Mereinstituut
12. Imre Aruoja	Keskkonnaagentuur
13. Ivar Jüssi	Pro Mare
14. Kaari Männikus-Nilson	Keskkonnaamet
15. Kadri Möller	Keskkonnaministeerium
16. Kaire Torn	TÜ Eesti Mereinstituut
17. Krista Tõnisson	Keskkonnaministeerium
18. Kristi Altoja	Keskkonnaagentuur
19. Kristiina Ehapalu	Ramboll Eesti AS
20. Kristina Tiivel	TÜ Eesti Mereinstituut
21. Käthlin Rillo	Keskkonnaamet
22. Leho Luigujõe	Eesti Maaülikool
23. Liina Vaher	Keskkonnaministeerium
24. Maire Toming	Keskkonnaagentuur
25. Marja-Liisa Meriste	Keskkonnaamet, Pärnu-Viljandi regioon
26. Marku Lamp	Keskkonnaministeerium
27. Merle Kuris	Balti Keskkonnafoorum
28. Miles Macmillan-Lawler	GRID-Arendal
29. Peter Harris	GRID-Arendal
30. Stella-Theresa Stoicescu	TTÜ MSI
31. Sten Suuroja	Eesti Geoloogiakeskus
32. Tiina Pedak	Keskkonnaministeerium
33. Urve Pill	Hiiu Maavalitsus
34. Veronika Verš	Ramboll Eesti AS

Avaürituse eesmärk oli tutvustada projekti NEMA kavandatud tegevusi ja oodatavaid tulemusi ning arutada tegevusplaani huvirühmadega.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Päevakava:

10:00 **Avasõnad**, Marku Lamp, Keskkonnaministeeriumi asekanstler

10:10 **Sissejuhatus ja projekti taust**, Georg Martin, TÜ Eesti Mereinstituut, NEMA projekti juhtekspert

10:30 **Merepõhja elupaikadega seonduvad tegevused**, Georg Martin, TÜ Eesti Mereinstituut

10:50 **Rahvusvaheline kogemus mereelupaikade soodsa seisundi määramisel ja elupaikade leviku modelleerimisel**, GRID-Arendal, Norra

11:00 **Merel peatuvate veelindudega seonduvad tegevused ja ajalooline ülevaade**, Leho Luigujõe, Eesti Maaülikool

11:20 **Viigerhüljeste uue (alternatiivse) seiremetoodika väljatöötamine ja katsetamine**, Ivar Jüssi, ProMare

11:40 **Avalikustamine ja teavitamine**, Merle Kuris, Balti Keskkonnafoorum

11:50 **Küsimused ja arutelu**

12:15 Kohv/tee ja suupisted

Avasõnad, Marku Lamp, Keskkonnaministeeriumi asekanstler

Ürituse avas Keskkonnaministeeriumi asekanstler Hr. Marku Lamp, kes rõhutas projekti olulisust, kuna lisaks uute andmete kogumisele mere loodusväärtuste kohta tegeldakse projektis ka seiremetoodika arendamisega, mis on aluseks edasisele andmekogumisele.

Sissejuhatus ja projekti taust, Georg Martin, TÜ Eesti Mereinstituut, NEMA projekti juhtekspert

G. Martin andis ülevaate projekti eesmärkidest, tegevustest, ajakavast ja oodatavatest tulemustest ning tutvustas projektis osalevaid partnereid ja nende ülesandeid.

Merepõhja elupaikadega seonduvad tegevused, Georg Martin, TÜ Eesti Mereinstituut

G. Martin andis ülevaate merepõhja elupaikadega seotud projekti tegevustest, sh

- Loodusdirektiivi mereliste elupaigatüüpide soodsa seisundi kriteeriumite määramine ja seisundi baastaseme tuvastamine (07.2014-01.2015),
- Loodusdirektiivi elupaigatüüpide inventeerimine väljaspool territoriaalmerd ja seni inventeerimata Natura 2000 aladel (07.2014-01.2016),

- Seire ja aruandlusmetoodikate väljatöötamine ning katsetamine loodusdirektiivi mereliste elupaigatüüpide jaoks (01.2015-03.2016).

Rahvusvaheline kogemus mereelupaikade soodsa seisundi määramisel ja elupaikade leviku modelleerimisel, *GRID-Arendal, Norra*

Peter Harris tutvustas organisatsiooni GRID-Arendal ja selle rolli projektis NEMA. GRID-Arendal on Norras asuv rahvusvaheline organisatsioon, mis osaleb projektides üle maailma ja mille peamine kompetents on seotud mere- ja polaarteemade ning seisundi hindamisega. NEMA projektis osaleb GRID-Arendal järgmistes tegevustes: Eesti majandusvööndi elupaikade kaardi koostamine, Eesti rannikumere loodusdirektiivi I lisa mere-elupaikade seisundi hindamine ja seiremetoodika väljatöötamine Eesti mereala mereliste elupaigatüüpide seisundi jälgimiseks.

Miles Macmillan-Lawler tutvustas GRID-Arendali varasemaid merepõhja elupaikade uurimise ja hindamise kogemusi mujalt maailmast.

Merel peatuvate veelindudega seonduvad tegevused ja ajalooline ülevaade, *Leho Luigujõe, Eesti Maaülikool*

L. Luigujõe tutvustas avamerealade linnustiku loendusmetoodikat ja varasemaid merelindude uurimisega seotud Eesti Maaülikooli projekte ning töi näiteid olulisemate merega seotud linnuliikide loendustulemustest. Ta tutvustas ka NEMA projektis kavandatavaid lindudega seotud tegevusi, sh:

- Territoriaalmeres koonduvate veelindude asurkondade seisundi analüüs senise teabe alusel,
- Esmane veelinnustiku inventuur pilootalal majandusvööndis,
- Merel koonduva veelinnustiku uurimise meetoodika täpsustamine ja seirekava koostamine.

Ta rõhutas, et NEMA projektis on esmakordselt võimalus minna päris avamerele – uuringu pilootala pindalaga 1100 km² asub 22 km Saaremaa rannast läänes. Sealt loodetakse leida nt krüüsleid ja olulisi väikekajaka peatuskohti.

Arutelu:

- Lennuloendus toimub silmadega (ilma binoklita). Loendajaid peab olema kaks. Vahel on kaasas ka kolmas inimene, kes teeb pilte, mille abil saab pärast kontrollida määramise õigsust.
- Ilmastik on lennuloenduste puhul ülioluline. Fikseeritakse ka lainekõrgus ja tuule tugevus. Loenduse ajal „jänest“ ei tohi merel olla. Setõttu on loendusi ette planeerida üsna keeruline.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Viierhüljeste uue (alternatiivse) seiremetoodika väljatöötamine ja katsetamine, Ivar Jüssi, ProMare

Ivar Jüssi selgitas, miks on vaja uut metoodikat viigrite seireks; andis ülevaate senikogutud andmetest viigrite kohta ning tutvustas NEMA projektis kavanadatud tegevusi ja tulemusi.

NEMA projekti tulemusena töötatakse välja ja katsetatakse viierhüljeste arvukuse seiremeetod vähejäiste talvede jaoks.

Avalikustamine ja teavitamine, Merle Kuris, Balti Keskkonnafoorum

M. Kuris andis ülevaate NEMA projekti sihtrühmadest ning kavandatud avalikustamis- ja teavitustegevustest, sh kolm seminari, projekti koduleht (nema.bef.ee), Facebooki lehekülg www.facebook.com/nemaproject, populaarteaduslik artikkel ja trükis projekti tulemuste kohta.

Aruande koostas: Merle Kuris, MTÜ Balti Keskkonnafoorum (merle.kuris@bef.ee)

